

Voortoets bestemmingsplan Buitengebied-Oost

Gemeente Venray

20 februari 2013

Voortoets bestemmingsplan Buitengebied-Oost

Toetsing aan natuurwetgeving

Verantwoording

Titel	Voortoets bestemmingsplan Buitengebied-Oost
Opdrachtgever	BRO Vestiging Tegelen
Projectleider	Gosewien van Eck
Auteur(s)	Luc Bruinsma en Bart de Vreede
Projectnummer	4811304
Aantal pagina's	26 (exclusief bijlagen)
Datum	20 februari 2013
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon +31 57 06 99 91 1
Fax +31 57 06 99 66 6

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R003-4811304BVX-esp-V02-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding	9
1.1 Het bestemmingsplan buitengebied oost.....	10
1.1.1 Doelstelling bestemmingsplan	10
1.1.2 Recreatie	11
1.1.3 Bedrijven	11
1.2 Beleid rondom stikstofdepositie	12
2 Toetsing Natuurbeschermingswet 1998	13
2.1 Werkwijze	13
2.2 Natura2000-gebieden en bijbehorende instandhoudingsdoelen	14
2.2.1 Boschhuizerbergen	14
2.2.2 Maasduinen	15
2.2.3 Deurnsche en Mariapeel.....	19
2.3 Mogelijke ontwikkelingen en relevante effecten	21
2.4 Toetsing effecten toename recreatie	23
2.5 Toetsing effecten stikstofdepositie door verkeersaantrekkende werking Walkro ...	24
2.6 Conclusies	24
2.7 Cumulatie.....	24
3 Conclusie toetsing Natuurbeschermingswet 1998.....	25
4 Bronnen	26

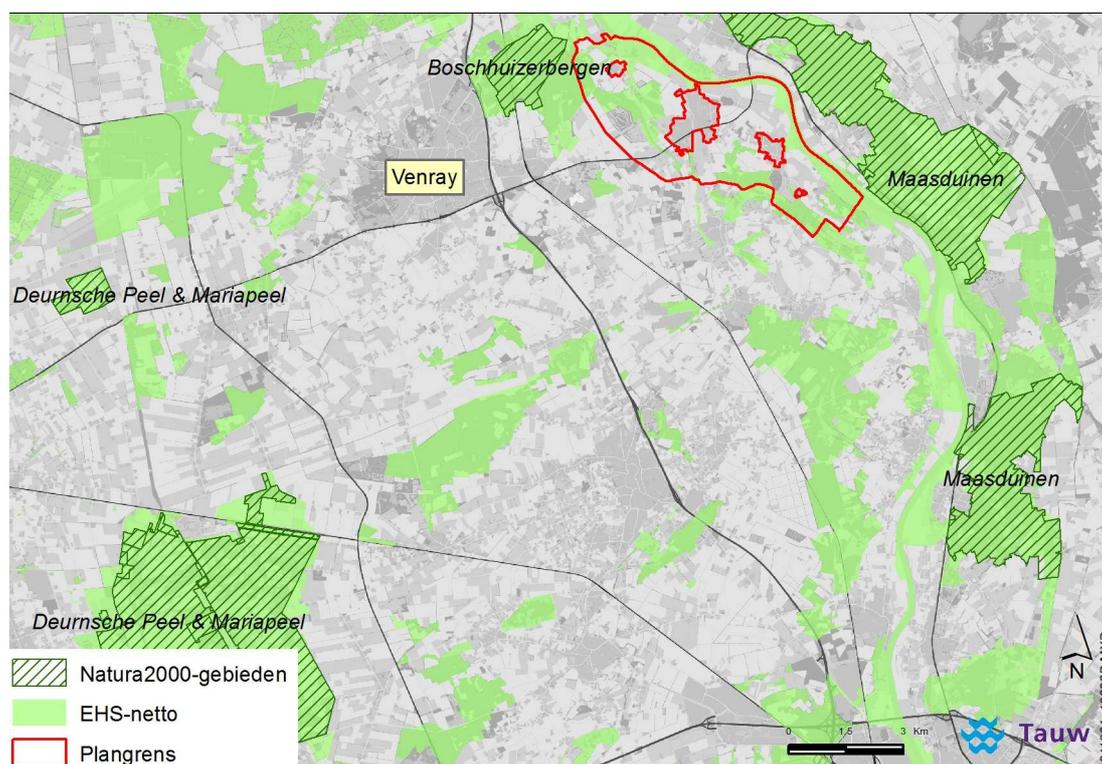
Kenmerk R003-4811304BVX-esp-V02-NL

---

1 Inleiding

Deze Voortoets maakt inzichtelijk of uitvoering van het bestemmingsplan Buitengebied-Oost van de gemeente Venray leidt tot significant negatieve effecten op omliggende Natura2000-gebieden. Deze Voortoets betreft een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 en bevat naast de effectbeschouwing informatie over de relevante natuurwetgeving en de wijze waarop is getoetst.

Het plangebied is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1 Overzichtskartaal van het plangebied

1.1 Het bestemmingsplan buitengebied oost

1.1.1 Doelstelling bestemmingsplan

Hoofddoel van de actualisatie van het bestemmingsplan is (naast de wettelijke verplichting) het waarborgen van de kwaliteiten van het gebied. Het bestemmingsplan is overwegend conserverend van aard. Het betekent dat de bestaande vergunde situatie een positieve bestemming krijgt. Als gevolg van recente jurisprudentie heeft het gemeentebestuur van Venray besloten de agrarische bouwvlakken - voorlopig - buiten het bestemmingsplan Buitengebied-Oost te houden. Gevolgen van fysieke uitbreidingen van agrarische bouwvlakken en gevolgen van eventuele stikstofemissies uit dierenverblijven op deze bouwvlakken en dientengevolge stikstofdeposities op Natura2000-gebieden blijven hierdoor in deze Voortoets buiten beschouwing.

Ten behoeve van dit bestemmingsplan Buitengebied-Oost zijn een aantal doelstellingen geformuleerd.

Doelstellingen gericht op behoud en beheer:

- Verschaffen van waarborgen aan de grondeigenaar/gebruiker dat het huidige ruimtegebruik kan worden voortgezet en niet wordt doorkruist door ter plaatse niet passende, ongewenste, ruimtelijke ontwikkelingen
- Vastleggen wat ter plaatse als te behouden kwaliteit of als passende functie wordt beschouwd

Ontwikkelingsgerichte doelstellingen:

- Mogelijkheden bieden aan de ontwikkeling van nieuwe natuur en aan versterking van de ecologische en landschappelijke structuur
- Mogelijkheden bieden aan de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van het buitengebied
- Voorwaarden scheppen ter verbetering van de basiskwaliteit van het milieu

Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt kort omschreven (kenschetsen). Voor een volledig en gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar het bestemmingsplan zelf. In het plan worden mestbewerking en –verwerking niet mogelijk gemaakt.

1.1.2 Recreatie

Op grond van het bestemmingsplan is het mogelijk door middel van een omgevingsvergunning kleinschalig kamperen toe te staan met een omvang van 25 plaatsen. Het aantal kleinschalige campings is niet gelimiteerd. In theorie kan dit in het plangebied leiden tot tientallen 'boerencampings'. Dat is binnen de looptijd van het bestemmingsplan echter geen reële ontwikkeling. Voor dit bestemmingsplan wordt uitgegaan van maximaal vijf te ontwikkelen 'boerderijcampings'.

Dat deze inschatting een worstcase-benadering is blijkt uit de 'Toeristische Trendrapportage Limburg 2011-2012'¹. Geconstateerd wordt dat sprake is van een daling van het aantal toeristische kampeerterrinen in de provincie. Deze daling was in het afgelopen jaar 0,6 %, over de afgelopen vijf jaar is deze daling 8,5 %. Ook het aantal slaappleaatsen op deze kampeerterrinen laat een daling zien van 379 slaappleaatsen per kampeerterein in 2007 tot 368 slaappleaatsen per kampeerterein in 2011.

1.1.3 Bedrijven

Ten zuidoosten van Blitterswijck ligt de champignonsubstraatfabriek Walkro. Dit bedrijf heeft een vergunning (1999) voor de productie van:

- Totaal aan grondstoffen: 420 ton/jaar
- Verse compost: 300 ton/jaar
- Geënte compost: 250 ton/jaar
- Doorgegroeide compost: 130 ton/jaar

Op grond van de vergunning is het toegestaan om na een behandeling van de luchtstroom ongeveer 6 kg NH₃ per uur te emitteren. Walkro is in het bestemmingsplan Buitengebied-Oost geschaard onder de overige niet-agrarische bedrijven.

Gemeente en Walkro zijn in overleg over de ontwikkeling van dit bedrijf. Op grond van het vigerende bestemmingsplan is een uitbreiding van 35.000 m² naar ± 82.000 m² toegestaan. De gemeente en Walkro zijn het eens de uitbreiding van de bebouwing terug te brengen naar 45.000 m². Overigens heeft de uitbereiding van de bedrijfsgebouwen geen invloed op de omvang van de NH₃-emissies.

¹ Provincie Limburg, 6 april 2012.

1.2 Beleid rondom stikstofdepositie

Vershillende ontwikkelingen die mogelijk gemaakt worden door het bestemmingsplan hebben in meer of mindere mate een toename van stikstofemissie en -depositie tot gevolg. Dit vormt een belangrijk thema bij de toetsing van effecten op Natura2000-gebieden. Daarom wordt hieronder kort de wet- en regelgeving rond stikstofemissie belicht.

Om de voortdurende aantasting van biodiversiteit te keren zijn op Europees niveau natuurdoelen geformuleerd. De verschillende lidstaten moeten deze natuurdoelen realiseren teneinde een Europees natuurnetwerk te creëren, het Natura 2000-netwerk. De bescherming van de Natura2000-gebieden vindt plaats op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. In grote delen van Nederland is sprake van een overbelaste situatie: de achtergronddepositie van stikstof overschrijdt de maximaal toelaatbare hoeveelheid stikstof die Natura2000-gebieden kunnen hebben (kritische depositiewaarde - KDW). Dat betekent dat iedere toename van de stikstofdepositie in potentie kan leiden tot een (mogelijk significante) verslechtering van de natuurlijke kenmerken van omliggende Natura2000-gebieden. Om de patstelling tussen economie en ecologie te keren beoogt de in ontwikkeling zijn de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) de achteruitgang van de biodiversiteit (veroorzaakt door stikstofbelasting) te stoppen, zonder de economische ontwikkeling in gevaar te brengen. Omdat de PAS nog volop in ontwikkeling is, en op zijn vroegst in januari 2014 operationeel zal zijn, kan nog niet worden voorgesorteerd op een mogelijke uitkomst van dit traject.

2 Toetsing Natuurbeschermingswet 1998

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag in welke mate aantasting plaatsvindt van de instandhoudingdoelen behorend bij Natura2000-gebieden zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1998.

2.1 Werkwijze

Natura2000-gebieden (bestaande uit Vogel- of Habitatrichtlijngebieden) worden beschermd door de Natuurbeschermingswet 1998. Effecten op deze gebieden kunnen optreden door ontwikkelingen nabij of (deels) binnen de grenzen ervan. Daarnaast is het mogelijk dat gebieden, die een belangrijke relatie hebben met een beschermd gebied, beïnvloed worden en zo indirect een effect op het beschermde gebied wordt veroorzaakt.

In figuur 1.1 is te zien dat het plangebied nabij de Natura2000-gebieden 'Boschhuizerbergen', 'Maasduinen' en 'Deurnsche Peel & Mariapeel' ligt. Als gevolg van uitvoering van het bestemmingsplan Buitengebied-Oost kan een negatief effect op habitattypen of soorten met een instandhoudingsdoel in deze Natura2000-gebieden niet op voorhand worden uitgesloten.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag of het optreden van negatieve effecten al dan niet *met zekerheid* kan worden uitgesloten. Dat is de belangrijkste onderzoeksvraag die in deze Voortoets wordt beantwoord. Hiertoe is in kaart gebracht voor welke habitattypen of soorten het Natura2000-gebied een bijzondere waarde heeft en wat de instandhoudingdoelstellingen van het Natura2000-gebied zijn. Ook is de relatie tussen het plangebied en het Natura2000-gebied beschreven. Op basis van de bij Tauw aanwezige expertise en beschikbare literatuur wordt een uitspraak gedaan of het optreden van significant negatieve effecten al dan niet *met zekerheid* kan worden uitgesloten. Is er zeker geen sprake van significant negatieve effecten op de instandhoudingdoelen van de genoemde Natura2000-gebieden, zowel afzonderlijk als cumulatief, dan is er zondermeer geen probleem voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Passende beoordeling

Wanneer uit de Voortoets echter blijkt dat mogelijke significante effecten op de instandhoudingdoelen niet zijn uit te sluiten, dan is een zogenaamde 'Passende beoordeling' noodzakelijk en dient beoordeeld te worden of het bestemmingsplan Buitengebied-Oost op dit punt uitvoerbaar is of niet. In het laatste geval dient het bestemmingsplan zodanig te worden aangepast dat de uitvoerbaarheid wel kan worden gegarandeerd. Deze maatregel betreft een zogenaamde mitigerende maatregel in het kader van de Passende beoordeling (mitigerende maatregelen zijn niet toegestaan als onderdeel van een Voortoets). In paragraaf 2.2 worden de Natura2000-gebieden die in de omgeving van het plangebied liggen beschreven en wordt ingegaan op de instandhoudingsdoelen die voor deze gebieden zijn geformuleerd. In paragraaf

2.3 wordt beschreven welke effecten op deze instandhoudingsdoelen als gevolg van het bestemmingsplan kunnen optreden en dus relevant zijn voor de voortoets. In de daarop volgende paragrafen worden deze relevante effecten nader in beeld gebracht en getoetst.

2.2 Natura2000-gebieden en bijbehorende instandhoudingsdoelen

In de omgeving van het plangebied ligt een aantal Natura2000-gebieden waarop effecten kunnen plaatsvinden. Deze worden in de volgende paragrafen behandeld.

2.2.1 Boschhuizerbergen

Op ongeveer 200 meter van het plangebied ligt Natura2000-gebied Boschhuizerbergen (zie figuur 1.1).

De Boschhuizerbergen vormen een stuifzandgebied in Noord-Limburg, gelegen tussen de Peel en de Maas. De stuifduinen van de Boschhuizerbergen zijn na de laatste ijstijd ontstaan als onderdeel van een uitgestrekt zandgebied in Noord-Limburg en Oost-Brabant. Op deze arme gronden werden weinig begroeide zandverstuivingen en droge heiden aangetroffen, waarin de Jeneverbes lange tijd een algemene verschijning was. Tegen het einde van de 19^e eeuw werden in het gebied op grote schaal dennenbossen aangeplant, ten behoeve van houtproductie en vastlegging van de open zandgronden. Sindsdien bestaat het gebied uit een complex van naaldbossen, droge heideterreinen, jeneverbesstruwelen en open stuifzand. In het noordwestelijk deel van het gebied bevindt zich een voedselarm ven. [Ontwerpbesluit Boschhuizerbergen]

Habitattypen

In de Boschhuizerbergen komen vier verschillende habitattypen voor:

- Stuifzandheiden met struikhei (H2310). De belangrijkste locaties bevinden zich in mozaïek met het habitatype Zandverstuiving in het centrum van het gebied, met als zwaartepunt het gebied ten oosten van de spoorlijn Nijmegen-Roermond. Het huidige beheer is gericht op het tegengaan van begroeiing door middel van het verwijderen van bosopslag. Daarnaast plagen, maaien en begrazing met schapen. De staat van instandhouding van de heiden in de Boschhuizerbergen is ongunstig te noemen. De luchtkwaliteit is in de laatste jaren sterk verbeterd. Toch staat de kwaliteit van het habitatype nog steeds onder druk door een te hoge stikstofbelasting vanuit de lucht
- Zandverstuivingen (H2330). Het stuifzand bevindt zich in het hart van het Natura2000-gebied ten oosten van de spoorlijn Venlo-Nijmegen. Het huidige beheer is gericht op het tegengaan van begroeiing door middel van het verwijderen van bosopslag. Daarnaast plagen, maaien en begrazing met schapen. De staat van instandhouding in de Boschhuizerbergen is ongunstig. Het zand stuift niet meer en wordt veelal door korstmossen en andere mossen zoals voornamelijk het Grijs kronkelsteeltje vastgelegd
- Zwakgebufferde vennen (H3130). Het habitatype komt momenteel voor in de oude verlandde Maasarm aan de noordkant van het gebied. Het ven bevindt zich momenteel in een matige staat van instandhouding. Het ven is echter slechts enkele jaren geleden aangelegd, in deze

korte tijd zijn enkele kenmerkende soorten zoals Moerashertshooi en Pilvaren (soorten uit de oeverkruidklasse) verschenen

- Jeneverbesstruwelen (H5130). De jeneverbesstruwelen bevinden zich vooral in het hart van de Boschhuizerbergen langs de spoorlijn Venlo-Nijmegen. Vanaf 2003 worden op de Boschhuizerbergen duidelijk weer zaailingen van Jeneverbessen aangetroffen. De staat van instandhouding is op dit moment matig gunstig. Het beheer bestaat uit de instandhouding van het struweelstadium door het tegengaan van bosvorming. De meest geschikte maatregel is onregelmatige beweiding met schaapskudden waarin ook de begrazingsdruk verschilt [Conceptbeheerplan Boschhuizerbergen, 2009]

Doelsoorten

Voor de Boschhuizerbergen zijn geen doelsoorten aangewezen.

2.2.2 Maasduinen

Op ongeveer 250 meter van het plangebied ligt het Natura2000-gebied Maasduinen (zie figuur 1.1).

Door de werking van de Maas en de Rijn zijn er terrassen ontstaan, die nu nog zichtbaar zijn in het landschap. Extra reliëf is ontstaan door de werking van de wind. In de laag gelegen delen heeft zich veen gevormd, al dan niet bedekt met een dunne laag dekzand. Vennen zijn ontstaan in de laagtes boven ondoorlatende leemlagen. De paraboolduinen, ontstaan uit stuifzand uit de rivierdalen, vormen het karakteristieke landschap van de Hamert en de rest van de Maasduinen. In het begin van deze eeuw zijn er op grote delen van deze 'Looierheide' eenvormige bossen aangelegd die mijnhout moesten leveren. Door de geïsoleerde ligging van de Maasduinen tussen de Maas en de Duitse grens is het gebied niet intensief ontwikkeld. Mede hierdoor is de ecologisch belangrijke overgang van hoog- naar laagterras in het stroomdal in stand gebleven. Her en der bleven grotere en kleine stukken heide en stuifzand gespaard, waarvan de Berger Heide en de Hamert de grootste gebieden zijn. In de open heide liggen veel vennen, waarin deels hoogveenvegetaties aanwezig zijn. De overgangen van vennen naar natte heide zijn geleidelijk. Langs de Eckelsche Beek liggen hoge steilranden. Ten zuiden van Nieuw-Bergen ligt een restant van een oud kampenlandschap. In de Hamert ligt tevens een hoogveenrestant, het Pikmeeuwenwater. Het zandgebied grenst aan de oostkant in het verleden aan een uitgestrekt veengebied, delen hiervan worden nu hersteld in het natuurontwikkelingsplan Heerenveen. Aan de westkant van de Hamert is in het Maasdal stroomdalgrasland aanwezig. Het meest zuidelijke deelgebied herbergt een Maasmeander met berkenbroekbos. [Ontwerpbesluit Maasduinen]

Habitattypen

In de Maasduinen komen tien verschillende habitattypen in meer en mindere mate voor:

- Stufzandheiden met Struikhei (H2310). Stikstofdepositie en gebrek aan winddynamiek door omringend bos leiden tot versnelde vergrassing en verbossing. Toch bevat het Natura2000-gebied een van de grotere oppervlakten aan Stufzandheiden met Struikhei in Zuid-Nederland, met name op de Bergerheide en de Hamert. Het beheer is gefaseerd, deels zeer kleinschalig, waaronder plaggen en begrazing met runderen, geiten en schapen (met herder). Sinds 1950 is het verspreidingspatroon van dit habitatype min of meer stabiel gebleven maar de oppervlakte is verder teruggelopen door vergrassing en verbossing. De laatste jaren is deze achteruitgang een halt toegeroepen door op behoud gericht heidebeheer en plaatselijke ontbossing. De luchtkwaliteit is in de laatste jaren sterk verbeterd. Toch staat de kwaliteit van het habitatype nog steeds onder druk door een te hoge stikstofbelasting vanuit de lucht. De staat van instandhouding is overwegend matig en slechts plaatselijk goed te noemen
- Zandverstuivingen (H2330). Atmosferische stikstofdepositie vormt een bedreiging voor deze voedselarme vegetaties en draagt bij aan vergrassing en versnelde successie naar bos. De belangrijkste locaties voor H2330 zijn: Heukelomsche heide, Gemeenteheide, Bergerheide (Springberg), Bosserheide (Paddenhoek) en Wellse heide (Galgenberg). Het huidige beheer bestaat uit het verwijderen van bosopslag. Daarnaast vindt plaggen en begrazing plaats. Er zijn geen aanwijzingen dat de soortensamenstelling (voor zover het de vaatplanten betreft) in de afgelopen decennia negatief is veranderd. Veel zandverstuivingen zijn in omvang afgenomen. Ook is de stikstofdepositie nog steeds zo hoog dat dit duurzaam herstel van de kwaliteit belemmert. Over de periode 1994-2004 is het verspreidingsgebied van het habitatype vergroot door het uitvoeren van gerichte herstelmaatregelen, zoals op de Springberg. Het gaat daarbij om maatregelen zoals het verwijderen van Grove dennen en strooisel
- Zwak gebufferde vennen (H3130). Deze vegetaties zijn gevoelig voor eutrofiëring en verzuring. Verzuring door atmosferische depositie leidt tot soortenarme vegetaties met veenmossen, Knolrus of Veelstengelige waterbies. Bij eutrofiëring worden de voedselarme vegetaties verdrongen door Pitrus-, Lisdodde- of Rietvegetaties. Het habitatype komt momenteel goed ontwikkeld voor in het Heerenven op de Hamert. Daarnaast ook in vaak soortenarmere varianten in de Mussenslenk, Valkenburgvennen en Vreewater. In het huidige beheer is het zorg dragen voor een natuurlijke peildynamiek belangrijk. Daarnaast wordt op verschillende plaatsen venherstel uitgevoerd. Gevolg is dat dit habitatype verspreid matig ontwikkeld voorkomt

- Zure vennen (H3160). Ontwatering of sterke verdroging is funest. Vanwege de zeer geringe buffercapaciteit en voedselrijkdom is dit habitatype bijzonder gevoelig voor verzuring en de hiermee gepaard gaande stikstofaanrijking. De meeste vennen in de Maasduinen behoren tot dit habitatype. Het verwijderen van bosopslag en het plaggen van de oeverzone zijn de voornaamste maatregelen voor beheer. Binnen het gebied is een aantal vennen aanwezig waar dit habitatype goed is ontwikkeld en over een aanzienlijk oppervlakte voorkomt. De zure vennen zijn deels van goede kwaliteit en deels als gevolg van eutrofiëring en verdroging in kwaliteit achteruitgegaan
- Vochtige heiden (H4010). Veel vochtige heidevegetaties zijn gedegradeerd tot dichte, soortenarme Pijpenstrootjevegetaties. De belangrijkste oorzaken zijn verdroging of sterk schommelende waterstanden, eutrofiëring en verzuring door atmosferische depositie. Dit habitatype komt rondom de meeste zure vennen en op een aantal heideterreinen voor. De achteruitgang van de kwaliteit is een groot probleem. Natte heide heeft vrijwel overal te maken met ontwatering, vermesting vanuit andere landbouwgronden en/of achterstallig onderhoud. Hierdoor zijn aanzienlijke oppervlakten van het habitatype armer aan soorten geworden. Dit habitatype komt in de Maasduinen in hun geheel over een redelijke oppervlakte voor, maar de kwaliteit is slechts voor een klein deel goed te noemen, de rest is matig
- Stroomdalgraslanden* (H6120). Het areaal van stroomdalgraslanden binnen het winterbed van de Maas is grotendeels verdwenen. Het vastleggen van de rivier en het plaatsen van stuwen, legde de erosie- en sedimentatie-processen binnen het winterbed stil. Hierdoor kon het winterbed in landbouwgebruik genomen worden en bleven er slechts relictvegetaties over. Het habitatype komt ter hoogte van de Hamert in een geringe oppervlakte voor direct langs de Maas. Deze locatie wordt de Stalberg genoemd. Binnen de Stalberg heeft het habitatype slechts een kleine oppervlakte. Het grasland van de Stalberg heeft een oppervlakte van 12 hectare, maar slechts op enkele plekken worden kenmerkende soorten aangetroffen
- Actief hoogveen*, heideveentjes (H7110_B). Mogelijke bedreigingen voor dit habitatype zijn te sterke schommelingen in het waterpeil, verdroging door ontwatering, vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie en verdroging. Met het verwijderen van berkenopslag wordt dit habitatype in stand gehouden. In vijf zure vennen komt de associatie van Gewone dophei en Veenmos voor met een aantal kenmerkende soorten. In deze vennen is het dus mogelijk om op lange termijn naar hoogveen te streven

- Pioniervegetaties met snavelbiezen (H7150). Deze vegetaties zijn zeer gevoelig voor verdroging. Onder invloed van verzuring of eutrofiëring worden de typische soorten verdrongen door veenmossen en Pitrus. Bij een verdergaande eutrofiëring ontstaan eutrofe moerasvegetaties. Het habitatype komt veel voor op plagplekken, het type zal zich voor een groot deel weer omvormen tot het habitatype Vochtige heide (H4010). Het areaal van het habitatype is de afgelopen eeuw waarschijnlijk min of meer stabiel gebleven. Daarbij heeft echter een verschuiving plaatsgevonden van natuurlijke pionierbegroeiingen naar pionierbegroeiingen op plagplekken. Wat betreft de plagplekken in de vochtige heide is in de laatste decennia een duidelijke vooruitgang te constateren. Dit is een gevolg van de vele, kleinschalig en grootschalig uitgevoerde herstelprojecten in heiden waarvan het type weet te profiteren. Het habitatype komt in de Maasduinen verspreid over een redelijk oppervlak goed ontwikkeld voor
- Veenbossen* (H91D0). Eutrofiëring leidt tot overgang naar Elzenbroekbos of tot verdere verzuuring en kan verschillende oorzaken hebben: atmosferische depositie, toevoer van verrijkt (grond)water, veenmineralisatie door verdroging, verstoring en overbetreding van de bodem. Hydrologische verstoringen in de wijde omgeving kunnen leiden tot verdroging en rechtstreekse drainage tot habitatverlies. Dit habitatype is zeer gevoelig voor betreding en versnippering. Het habitatype komt voor in het Lommerbroek (oude Maasmeander). Het habitatype komt over zeer kleine oppervlakte in matige tot goede kwaliteit voor. Er zijn potenties voor kwaliteitsverbetering
- Vochtige alluviale bossen*, beekbegeleidend bos (H91E0_C). Verruiging treedt op door verdroging en door toevoer van of overstromingen door water met een slechte kwaliteit. Het type is gevoelig voor versnippering en intensieve recreatie, maar is voor de doorsnee recreant weinig toegankelijk. Het habitatype is aanwezig in het noordelijke deel van het Lommerbroek, in 'Aan de Aswaarden' en langs het Geldernsch-Niers-kanaal (hier een kleine oppervlakte). Het habitatype komt met een kleine oppervlakte voor en de kwaliteit is grotendeels matig en zeer lokaal goed [Conceptbeheerplan Maasduinen, 2009]

Doelsoorten

Zoals zichtbaar in tabel 2.1 geldt er voor vier habitatsoorten en acht broedvogels een instandhoudingsdoelstelling in het gebied Maasduinen. Daarvan zijn Drijvende waterweegbree en Pimpernelblauwtje zeer gevoelig voor verzuring en vermesting, daarnaast zijn Donker pimpernelblauwtje, Boomleeuwerik, Grauwe klauwier en Nachtzwaluw gevoelig voor verzuring en vermesting. De Roodborsttapuit is vooral gevoelig voor vermesting. Optische verstoring is vooral een probleem voor Bever (zeer gevoelig), Donker pimpernelblauwtje, Pimpernelblauwtje en Nachtzwaluw (gevoelig).

Tabel 2.1 Instandhoudingsdoelen habitaatsoorten en broedvogels voor de Maasduinen

Habitatsoorten		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht aantal paren
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	
H1059	Pimpernelblauwtje	--	>	>	>	
H1061	Donker pimpernelblauwtje	--	>	>	>	
H1337	Bever	-	=	=	>	
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=	
Broedvogels						
A004	Dodaars	+	=	=		50
A008	Geoorde fuut	+	=	=		5
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		30
A236	Zwarte Specht	+	=	=		30
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		100
A249	Oeverzwaluw	+	=	=		120
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		85
A338	Grauwe Klauwier	--	>	>		3

2.2.3 Deurnsche en Mariapeel

Op ongeveer 13 kilometer van het plangebied ligt Natura2000-gebied Deurnsche Peel en Mariapeel (zie figuur 1.1).

Tezamen met de nabijgelegen Grootte Peel is dit gebied een restant van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. Deze gebieden zijn de zuidelijkste representanten van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en vervening grotendeels zijn verdwenen. Dit gebied ligt op de Peelhorst en wordt daarom ook wel de Verheven Peel genoemd. Door de verschillende verveningsgeschiedenis van de onderdelen van het gebied is er een grote en fijnschalige variatie in vegetatie en landschap, met gradiënten naar iets mineraalrijker milieu. In de oudste veenputten is al lange tijd sprake van hoogveengroei op miniatuurschaal. Op de grote restveeneenheden is nog een relatief grote veendikte aanwezig, waarop door herstelbeheer inmiddels ook op verschillende plaatsen ontwikkeling van hoogveenbegroeiingen plaats vindt.

In Noord-Brabant liggen de deelgebieden de 'eigenlijke' Deurnese Peel, Liesselse Peel (westelijk van het Kanaal van Deurne) en Helenapeel, en los daarvan een drietal kleinere deelgebieden: De Bult in het noordwesten, de Heitrakse Peel en Het Zinkske in het zuiden. In de Deurnese Peel is tot in de jaren zeventig turf gewonnen, de sporen hiervan zijn nog duidelijk zichtbaar. In sommige oude turfputten zijn goed ontwikkelde hoogveenvegetaties te vinden. Het gebied bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, natte heiden op rustend hoogveen en droge heiden op minerale gronden, opgaand loof- en naaldbos, gras- en bouwlanden en open water (sloten, kanalen en plassen). Het gebied aan de Limburgse kant wordt ook de Mariapeel genoemd en bestaat uit vier complexen (Grauwveen, Driehonderd Bunders, Horster Driehoek, Mariaveen). Het landschap kenmerkt zich door een rijke afwisseling van onder andere hogere, droge en lage, vochtige heideterreinen en moerasachtige gedeelten, open en gesloten bossen, veenputten, wijken, vennen en open water. Er zijn turfgaten aanwezig. Het Mariaveen is een open heidegebied met enkele zandruggen. Na herstelmaatregelen in de jaren negentig herstelt het hoogveen zich weer [Aanwijzingsbesluit Deurnsche Peel & Mariapeel, 2009].

Habitattypen

- Staat van instandhouding droge heiden (H4030). Op een zandrug (met bodemtype veldpodzol), in het verder uit venige bodems bestaande gebied, is in het middendeel van de Deurnsche Peel ('t Zinkske) en het zuidelijke deel van de Mariapeel het habitatype droge heiden (H4030) aanwezig. Verreweg het grootste deel van de oppervlakte kan gerekend worden tot een goed ontwikkelde vorm van het habitatype
- Staat van instandhouding actieve hoogvenen (H7110_A). Het habitatype actieve hoogvenen, hoogveenlandschap (H7110_A) komt voor in een drietal boerenputtencomplexen in de zuidoosthoek van het Mariaveen. Op beperkte delen is het habitatype hier kwalitatief goed ontwikkeld. De kwaliteit van het habitatype actieve hoogvenen is verbeterd, waarbij de groeiplaatsen van hoogveenmos duidelijk zijn verbeterd
- Herstellende hoogvenen (H7120). Een groot deel van het habitatype herstellende hoogvenen in de Mariapeel bestaat uit vegetatietypen die in kwalitatief opzicht een matige vorm van het habitatype zijn. In goed ontwikkelde vorm komt het habitatype vrij veel voor in de randzone van het Mariaveen en in de Deurnsche Peel vrij veel in de Vlake van Minke (centraal deel). De kwaliteit van het habitatype herstellende hoogvenen is in de afgelopen jaren verbeterd maar is over grote delen nog verdroogd

Doelsoorten

Van de aangewezen vogelsoorten (zie tabel 2.2) zijn Blauwborst, Kolgans, nachtzwaluw en Toendrarietgans gevoelig voor verzuring. Verrijking met nutriënten kan een probleem vormen voor Kraanvogel, Nachtzwaluw en Roodborsttapuit (gevoelig). Kraanvogel en Nachtzwaluw zijn daarnaast ook gevoelig voor optische verstoring.

Tabel 2.2 Aangewezen broedvogels en niet-broedvogels voor Deurnsche Peel en Mariapeel

Broedvogels		SVI	Doelst.	Doelst.	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	aantal paren
A004	Dodaars	+	=	=	35
A224	Nachtzwaluw	-	=	=	3
A272	Blauwborst	+	=	=	350
A276	Roodborsttapuit	+	=	=	120
Niet-broedvogels					
A039b	Toendrarrietgans	+	=	=	
A041	Kolgans	+	=	=	
A127	Kraanvogel		=	=	

2.3 Mogelijke ontwikkelingen en relevante effecten

De belangrijkste ontwikkelingen die mogelijk gemaakt worden door de actualisatie van het bestemmingsplan zijn realisatie van boerencampings en de uitbreiding van champignonsubstraatfabriek Walkro. Voor het overige heeft het plan een sterk conserverend karakter en vormen de bestaande ruimtelijke inrichting en bestaande vormen van gebruik de basis voor het plan. Grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen en/of wijzigingen van het grondgebruik zijn hier niet aan de orde.

Hieronder wordt ingegaan op alle relevante ecologische effecten die van belang kunnen zijn voor Natura2000-gebieden. Hiervoor is gebruik gemaakt van de zogenaamde effectenindicator². Per effectcategorie is beschreven in hoeverre deze relevant is voor het bestemmingsplan.

Ruimtelijke effecten: oppervlakteverlies & versnippering

De Natura2000-gebieden liggen alle buiten het plangebied van het bestemmingsplan (op minimaal 200 meter afstand). Er is geen sprake van directe ruimtelijke ingrepen in de Natura2000-gebieden dus van oppervlakteverlies en versnippering als gevolg daarvan is geen sprake. Deze aspecten blijven dus verder buiten beschouwing. Mogelijke indirecte effecten, bijvoorbeeld oppervlakteverlies door verslechtering van milieucondities, worden bij de volgende thema's belicht.

² www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator

Milieueffecten: verzuring & vermesting

Door bijvoorbeeld verbetering van de waterkwaliteit, meer evenwicht in agrarische bemesting en een sterke afname van de uitstoot van zwavelverbindingen door verkeer en industrie is in veel situaties een gunstige trend waarneembaar als het gaat om vermesting en verzuring van het milieu. Stikstofdepositie draagt op dit moment echter nog sterk bij aan verzuring en vermesting in natuurgebieden. Met name landbouw, industrie en verkeer vormen de belangrijkste bronnen van stikstofuitstoot. Ook in Venray is sprake van een overbelaste situatie waar het gaat om stikstofverbindingen die zowel verzuring als vermesting tot gevolg hebben. Alle ontwikkelingen in het bestemmingsplan die een toename van stikstofdepositie tot gevolg hebben (hoe klein ook) dienen daarom op dit aspect te worden getoetst omdat zij een negatief effect kunnen hebben op de kwaliteit en omvang van habitattypen en leefgebieden van soorten. Dit geldt voor toename van verkeer als gevolg van recreatieve ontwikkelingen en de ontwikkeling van het bedrijf Walkro.

Milieueffecten: verzoeting, verzilting & verontreiniging

Het bestemmingsplan biedt geen ruimte aan ontwikkelingen die verzoeting of verzilting in Natura2000-gebieden veroorzaken. Door de relatief grote afstand van het plangebied tot aan de Natura2000-gebieden is geen sprake van een directe verontreinigingsinvloed. Deze aspecten blijven dus verder buiten beschouwing. Verontreiniging door toename van recreanten buiten het plangebied (externe werking) kan echter niet zondermeer worden uitgesloten en wordt dus wel nader getoetst.

Effecten watersysteem: verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid, verandering overstomingsfrequentie, verandering dynamiek substraat

Door de relatief grote afstand van het plangebied tot aan de Natura2000-gebieden en het achterwege blijven van wezenlijke (grootschalige) ingrepen in het bestaande watersysteem zijn negatieve effecten niet aan de orde. Deze aspecten blijven dus verder buiten beschouwing.

Verstoringseffecten: geluid, licht, trilling, optisch & mechanische effecten

Door de relatief grote afstand van het plangebied tot aan de Natura2000-gebieden zijn directe effecten door een toename van geluid, licht, trillingen, optische en mechanische effecten binnen het plangebied niet aan de orde. Indirect kan een toename van verkeersintensiteit en aantallen recreanten buiten het plangebied wel zorgen voor effecten op de Natura2000-gebieden. Waar het gaat om verstoring door geluid en licht en optische verstoring door een toename van verkeersbewegingen is er een duidelijke relatie met recreatie omdat met name een toename van recreatief verkeer ook in of nabij de Natura2000-gebieden kan plaatsvinden. Verstoring door geluid en optische verstoring zijn in de Natura2000-gebieden verder met name van belang bij een toename van recreatief medegebruik zoals wandelen en fietsen en worden daarom nader getoetst. Overige verstoringaspecten zijn niet aan de orde en blijven dus verder buiten beschouwing.

*Biotische effecten: verandering in populatiedynamiek & bewuste verandering
soortensamenstelling*

Deze effecten zijn geen direct gevolg van ontwikkelingen in het bestemmingsplan. Deze aspecten blijven verder buiten beschouwing.

Samenvattend behelzen de relevante effecten die in deze voortoets nader behandeld worden:

- Toename recreatief medegebruik Natura2000-gebieden: verstoring door betreding, geluid, optische verstoring, verontreiniging
- Toename recreatief verkeer: verstoring door geluid en licht, optische verstoring, toename stikstofdepositie
- Bedrijfsontwikkeling van Walkro: toename stikstofdepositie door verkeer

2.4 Toetsing effecten toename recreatie

Doordat het bestemmingsplan ruimte biedt voor de ontwikkeling van kleinschalig kamperen, is binnen het plangebied mogelijk sprake van een toename van het aantal recreanten dat gebruik maakt van deze 'boerderijcampings'. Deze toename staat echter tegenover een dalende trend van het aantal kampeerterreinen in de provincie Limburg. Uit de al eerder aangehaalde Toeristische Trendrapportage Limburg 2011-2012 blijkt dat in Noord-Limburg, waar de gemeente Venray onderdeel van uitmaakt, sprake is van een dalend aantal vakanties en uitstapjes. Het aantal kampeerterreinen laat in de afgelopen vijf jaar een daling zien van 8,5 %. Ook laat het aantal slaapplekken op deze kampeerterreinen een daling zien. Eveneens is in de afgelopen vijf jaar sprake van een daling (3,8 %) van het aantal hotels, pensions en jeugdaccommodaties en het aantal groepsaccommodaties en slaapplekken (11,6 %).

De verwachting is dat de toename aan recreatiedruk die het bestemmingsplan mogelijk veroorzaakt teniet wordt gedaan door de dalende trend. Per saldo zal daarmee de komende jaren sprake zijn van een daling of hooguit een stabilisatie van de recreatiedruk op de omliggende Natura2000-gebieden (instandhoudingsdoelen). Daardoor is geen sprake van een negatief effect op habitattypen, verstoring en verontreiniging.

2.5 Toetsing effecten stikstofdepositie door verkeersaantrekkende werking Walkro

De uitbreiding van de Walkro is gericht op het stallen van de bedrijfsvoertuigen op de productielocatie en mogelijk een beperkte toename van het oppervlak aan kantoor. In de huidige situatie worden bedrijfsvoertuigen op andere locaties gestald, waardoor sprake is van verkeersbewegingen (met name vrachtwagenbewegingen) tussen de Walkro en deze stallingslocatie. Een gevolg van de uitbreiding van de Walkro is dat deze verkeersbewegingen komen te vervallen. De concentratie van bedrijfsactiviteiten heeft daardoor efficiëntere verkeersstromen tot gevolg. De uitbreiding van het oppervlak aan kantoor heeft mogelijk een kleine toename van het aantal verkeersbewegingen tot gevolg. Per saldo zal echter sprake zijn van een afname of minimaal een gelijk aantal verkeersbewegingen ten opzichte van de huidige situatie. Er is daarom geen sprake van stikstofemissietoenames. Als gevolg hiervan zijn negatieve effecten op de nabij gelegen Natura2000-gebieden uitgesloten.

2.6 Conclusies

In de drie gebieden geldt dat iedere depositietoename die niet verwaarloosbaar is (doorgaans wordt de grens gelegd bij 0,05 mol/ha/jaar) zal leiden tot een significante verslechtering van de habitattypen en zal een Passende beoordeling noodzakelijk zijn. In deze Voortoets is vastgesteld dat ten opzichte van het huidig gebruik dit niet het geval is waardoor significant negatieve effecten op de omliggende Natura2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Het opstellen van een Passende beoordeling is derhalve niet nodig.

2.7 Cumulatie

Een cumulatietoets is alleen aan de orde wanneer sprake is van effecten die afzonderlijk niet significant zijn maar in samenhang met andere effecten binnen het plan of effecten van andere plannen en projecten wel kunnen zijn. In dit geval blijkt uit voorgaande paragrafen dat effecten niet aan de orde zijn. Daarom is een nadere cumulatiestudie niet aan de orde.

3 Conclusie toetsing Natuurbeschermingswet 1998

In deze voortoets is het bestemmingsplan Buitengebied-Oost van de gemeente Venray getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998. De effecten van de invulling van de ruimte die het bestemmingsplan toestaat is getoetst (worstcase toetsing).

Recreatief nevengebruik

Aangetoond is dat negatieve effecten op de omliggende Natura2000-gebieden niet aan de orde zijn.

Bedrijfsontwikkelingen Walkro

De ontwikkelingen bij de Walkro leiden tot een verbetering van de logistieke situatie en zorgen voor een afname van het verkeer. Hierdoor zijn significant negatieve effecten als gevolg van verkeer (stikstof) op omliggende Natura2000-gebieden uitgesloten.

Cumulatie

Nu vastgesteld is dat (significant) effecten niet aan de orde zijn is een cumulatietoets niet aan de orde.

Conclusie

Op basis van de Voortoets kunnen significant negatieve effecten als gevolg van ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt op voorhand worden uitgesloten.

Passende beoordeling

De resultaten van de toetsing in deze Voortoets geven geen aanleiding voor een nadere gedetailleerde studie naar de gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen (passende beoordeling).

4 Bronnen

[Aanwijzingsbesluit Deurnsche Peel & Mariapeel, 2009] Programmadirectie Natura 2000, PDN/2009-139. Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel

[Effectenindicator Alterra, 2012] Informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren. Bezocht: augustus 2012. Toegankelijk via: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=12>

[Conceptbeheerplan Boschhuizerbergen, 2009]. Conceptbeheerplan Natura 2000. Provincie Limburg. 9 augustus 2009.

[Conceptbeheerplan Deurnsche Peel, Mariapeel en Groote Peel, 2010] Conceptbeheerplan Natura 2000. Ministerie LNV, Provincie Noord-Brabant en provincie Limburg. Versie september 2010

[Conceptbeheerplan Maasduinen, 2009]. Conceptbeheerplan Natura 2000. Provincie Limburg, 9 augustus 2009.

[Ontwerpbesluit Boschhuizerbergen] N2K144_WB H Boschhuizerbergen.

[Ontwerpbesluit Maasduinen] N2K145_WB HVN Maasduinen.

[Toeristische Trendrapportage Limburg 2011-2012] Provincie Limburg, 6 april 2012.